

ARBOWET 2007

De belangrijkste wijzigingen....:

Inleiding

Vooraf van werkgeverszijde werden de Arbowet, het arbobesluit en vooral de arbobeleidsregels als zeer betuttelend ervaren. Ook werden vele regels als overbodig gezien. Het ongenoegen werd verwoord in een SER-advies.

De overheid, onder leiding van staatssecretaris Van Hoof, is hiermee aan de slag gegaan hetgeen tot een nieuw(e) Arbowet en arbobesluit (eigenlijk een herziening) heeft geleid die per 01-01-2007 van kracht worden.

Doelstellingen van de wijzigingen:

- meer ruimte voor eigen inbreng van werkgevers en werknemers (maatwerk)
- minder regels en vermindering administratieve lasten
- aansluiten op de ontwikkelingen rondom het verzuim- en reïntegratiebeleid van de overheid
- conformeren aan de regelgeving binnen de Europese Unie

Hoe denkt men de doelstellingen van de wijzigingen te behalen?

1. Meer ruimte voor eigen inbreng van werkgevers en werknemers (maatwerk)

In principe komen de arbobeleidsregels te vervallen. Alleen Europese regelgeving blijft van kracht.

In de Arbowet 2007 zullen (op een enkele uitzondering na) alleen doelvoorschriften door de overheid worden aangegeven, het zogenaamd publieke domein.

Werkgevers en werknemers moeten samen vaststellen op welke wijze zij deze doelen zullen bereiken, dit zijn de middelenvoorschriften. Dit is het zogenaamde privaatdomein. Als gevolg hiervan komen de arbobeleidsregels te vervallen (op Europese regelgeving na).

De door werkgevers en werknemers opgestelde middelenvoorschriften kunnen in een "arbocatalogus" worden vastgelegd. Dit kan zowel op branche-/sectorniveau als op bedrijfsniveau.

2. Minder regels en vermindering administratieve lasten

Europese regelgeving wordt niet meer voorzien van aanvullende nationale regelgeving (nationale kop). Uitzondering hierop zijn regels die te maken hebben met ernstige risico's. Verder is een aantal eisen rondom registratie en meldingen vervallen of vereenvoudigd.

3. Aansluiten op de ontwikkelingen rondom het verzuim en reïntegratiebeleid van de overheid

De nadruk ligt op meer verantwoordelijkheid en activiteit van werkgevers en werknemers. De overheid geeft alleen de kaders aan. Dit sluit nauw aan op het overheidsbeleid rondom verzuimbeheersing en reïntegratie.

Opmerkingen

Op het eerste gezicht rijst de vraag "wat is er wezenlijk anders"? Vanuit het oogpunt van de arbo professional niet veel. De belangrijkste wijziging is het vervallen van de beleidsregels. Deze moeten nu door werkgevers en werknemers worden vastgesteld (middelenvoorschriften).

Opvallend is dat een aantal middelenvoorschriften aan het arbobesluit zijn toegevoegd (van 20 naar 40) en dus een wettelijke status hebben gekregen, hetgeen eigenlijk niet overeen komt met de doelstellingen.

Handhaving

De Arbeidsinspectie controleert, **op bedrijfsniveau**, op basis van wet- en regelgeving. De arbocatalogus is geen wettelijk document maar zal door de Arbeidsinspectie wel als referentiekader worden gehanteerd (op voorwaarde dat deze door de AI is getoetst). Dit houdt in dat als de risico's binnen het bedrijf afwijken van de branche, het bedrijf mogelijk andere keuzes moet maken dan wat in een arbocatalogus wordt aangegeven. De RI&E (risico-inventarisatie en -evaluatie) is hierin leidend.

Arbocatalogus

De arbocatalogus is geen wettelijke verplichting en derhalve geen wettelijk document. Wat verplicht is, is dat werkgevers en werknemers (of hun vertegenwoordiging) samen vaststellen welke middelen kunnen worden ingezet om arbeidsrisico's te elimineren of te beheersen. Dit kan zowel op sectorniveau en/of op bedrijfsniveau. Maatregelen op bedrijfsniveau zijn bepalend. Deze middelenvoorschriften moeten schriftelijk worden vastgelegd, bijvoorbeeld in een catalogus.

De middelenvoorschriften moeten de doelstellingen in de Arbowet (doelvoorschriften) dekken, volgens de stand der wetenschap en professionele dienstverlening. Dit houdt in:

- duidelijke koppeling tussen gekozen middelen en het elimineren/beheersen van de risico's
- actueel (best practices, NEN-normen enz.)
- meerdere keuzemogelijkheden

De arbocatalogi die op branche-/sectorniveau zijn opgesteld kunnen aan de Arbeidsinspectie worden voorgelegd ter toetsing (niet verplicht). Als deze als goed wordt beoordeeld krijgt het de status van arbobeleidsregel.

Belangrijkste wijzigingen op een rij

1. Werkgevers en werknemers stellen zelf hun middelenvoorschriften vast. Zolang deze er niet zijn blijven de arbobeleidsregels van kracht (tot 2010)!
2. Arbeidsomstandighedensprekkuur (Arbodienst) vervalt. De werkgever moet **vastleggen in de RI&E** hoe werknemers toegang hebben tot arbodeskundigen (arboadviesbureaus, kerndeskundigen, preventiemedewerker).
3. Verzuimbeleid (oude art. 4) is vervallen (geregeld in andere wetgeving). Hiervoor in de plaats is het verplicht om de arbeidsplaats aan te passen aan structurele functionele beperkingen van de werknemer.
4. RI&E vrijwilligerswerk is vervallen (alleen bij ernstig risico is een plan van aanpak verplicht).
5. Introductie van het begrip psychosociale arbeidsbelasting (geweld, intimidatie, enz.), hieraan is toegevoegd pesten en werkdruk.
6. De werkgever is niet meer verplicht actief de werknemers op de hoogte te stellen van de uitkomst van de RI&E (inzage RI&E). Hij moet wel op verzoek van de werknemers de RI&E ter inzage beschikbaar stellen.
7. De RI&E is verplicht bij bedrijven waar voor meer dan 40 uur per week arbeid wordt verricht.
8. Toetsing van de RI&E is verplicht bij bedrijven met 25 of meer werknemers (bureautoets is vervallen). De overige voorwaarden (erkend instrument enz.) blijven van kracht.
9. Schriftelijke melding ongevallen is vervallen. Melding alleen bij:
  - dodelijk letsel
  - blijvend letsel
  - ziekenhuisopnameOngevallenregistratie bij ongevallen met meer dan 3 dagen verzuim.
10. Bij bedrijven tot 25 werknemers mag de werkgever zelf de taken van de preventiemedewerker op zich nemen.

11. Er moet actief overleg over het arbobeleid zijn met OR of werknemers.
12. De BHV heeft geen preventietaken meer. De organisatie richt zich op het beperken en bestrijden van brand en het beperken van de gevolgen van ongevallen. Tot 25 werknemers mag de werkgever zelf de BHV-plicht invullen (moet wel voor vervanging zorgen bij afwezigheid). De BHV-taak gericht op het samenwerken met hulpverleningsorganisaties is vervallen.
13. De eisen m.b.t. organisatie, aantal BHV'ers, opleiding en vaardigheden (ook herhalingslessen) enz. zijn vervallen. De RI&E is bepalend m.b.t. organisatie en invulling van de BHV-taak (zie ook NEN 4000).

Opmerking

In grote lijnen komt het er op neer dat de RI&E meer bepalend zal zijn voor de wijze waarop bepaalde aspecten van de arbozorg worden ingevuld (denk aan kennis en vaardigheden van de preventiemedewerker, BHV'ers). In het plan van aanpak zullen de in te zetten middelen duidelijk moeten worden verwoord.

Let op!

De Arbowet concentreert zich op de zorgplicht binnen de verhouding werkgever – werknemer. De zorgplicht is echter ook onderwerp binnen het Burgerlijk Wetboek en blijft hier **ongewijzigd** van toepassing. Het gaat hier om de algemene zorgplicht zoals voor leerlingen, burenen, bezoekers, omstanders, vrijwilligers, klanten, deelnemers etc.

En om het nu helemaal compleet te maken willen wij niet onvermeld laten dat naast regelgeving ook subjectieve argumenten zoals het imago van de organisatie en ethiek doorwerken in de zorgplicht van de organisatie.

Teuge, januari 2007